

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos
Kultūros skyriui

2024-02-05 Nr. 41-(3.1.)

DĖL RAŠTO 2024-02-02 Nr. 38-(3.1.) „ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS PRITARIMO PARAIŠKOS „ŠIAULIAI – LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ 2026 M.“ TEIKIMUI“ PATIKSLINIMO

Šiauliams, kaip ir kiekvienam Lietuvos miestui, tapimas šalies kultūros sostine – ypač svarbus momentas, suteikiantis unikalią galimybę atskleisti ir plačiau – visos Lietuvos, o gal net ir užsienio (Latvijos) auditorijai pristatyti jo autentiškumą, kultūrinį, kūrybinį ir kitokį potencialą. Tapti Lietuvos kultūros sostine – galimybė patiems iš naujo atrasti savąjį miestą, asmenybes, užmegzti naujus ar sustiprinti jau esamus vietos kultūros/meno ir kitų institucijų bendradarbiavimo ryšius. Kas be ko – tai proga (per)formuoti miesto įvaizdį.

Kultūros sostinės, jos veiklų ir iniciatyvų reikšmė svarbi ne tik miesto kultūros ir meno laukui, tai didžiulė galimybė ir miesto turizmo sektoriui.

Šiaulių kultūros bendruomenė jau ne vienerius metus svarsto galimybę Šiauliams tapti kultūros sostine. Šiauliuose vyksta daug stiprių, miesto veidą formuojančių šiuolaikinio meno, medijų, muzikos, dailės, šokio festivalių bei renginių. Taip pat yra daug neatskleisto kūrybinio potencialo. O atnaujinta miesto ir kultūros įstaigų infrastruktūra bei turima patirtis suteikia galimybę platesniu mastu įgyvendinti ilgamečius, kitu kampu įvertinti turinį, miesto kultūrinį veidą formuojančius projektus bei naujas iniciatyvas.

Dar 2022 m. Šiaulių kultūros centras pradėjo mažais žingsneliais judėti numatyto tikslo link. Tyrinėtos kitų Lietuvos miestų, tapusių Lietuvos ir Europos Kultūros sostinės laimėtojų, programų gairės, kelti tikslai ir uždaviniai, komunikacijos linijos, organizuoti susitikimai gerosios praktikos pasidalinimui. 2023 m. buvo suburta kultūros įstaigų darbuotojų (dalyvavo 14 kultūros organizacijų atstovai) focus grupė, kuri padedama moderatorių per 4 susitikimus išgrynino Šiaulių kultūros kryptį. Miestas tvirtai remiasi saulės įvaizdžiu, kurį nuspręsta dar labiau stiprinti pasitelkiant Šiaulių heraldiką.

Taip pat buvo atliktas išorinis tyrimas, „Kultūrinio gyvenimo Šiauliuose vertinimas“, kuriuo buvo siekiama išsiaiškinti kitų Lietuvos miestų gyventojų nuomonę apie Šiaulių miesto kultūrinį gyvenimą.

Tyrimo ir focus grupių susitikimų rezultatai buvo pristatyti visuomenei 2024 m. sausio 16 d. renginyje „Šiauliai – Lietuvos kultūros sostinė – misija įmanoma“. Renginio metu susirinkusieji dalyviai buvo pakviesti dalyvauti diskusijoje, kurios metu taip pat pasisakė, kad Šiauliams būtina siekti Lietuvos kultūros sostinės titulo.

Kultūros sostinės paraiškos gairės jau dabar ruošiamos ir ketinama ją teikti 2026 metams. Kaip žinia, Šiauliams, tai ypatingi metai, nes miestas švęs – 790-uosius metus. Šiaulių gimimo diena skaičiuojama nuo 1236-ųjų metų, kai vietovardis „Soule“ buvo pirmą kartą paminėtas rašytiniuose šaltiniuose – „Eiliuotoje Livonijos kronikoje“. Joje aprašytas Saulės mūšis, vykęs 1236 m. rugsėjo 22 d. Saulės žemėje netoli Šiaulių. Tai mūšis, kuriame žemaičių bei žiemgalių kariai sunaikino Kalavijuočių ordiną. Tad, priimdami labiausiai viešai paplitusią tapatybę, kad Šiauliai – Saulės miestas Saulės žemėje, užtikrintai skelbiame, jog 2026 m. mūsų miestas pateisins šią tapatybę ir

taps – Lietuvos kultūros ir meno centru, dar nematytomis spalvomis nušviečiančiu visos šalies kultūros ir meno padangę.

Kultūros sostinės programoje be tradicinių, kiekvienais metais vykstančių miesto įstaigų organizuojamų reprezentacinių renginių (jų per metus priskaičiuojama per 200), kuriamų naujų festivalių, parodų ir tarpsritinių, tarpinstitucinių kultūrinių iniciatyvų Šiaulių kultūros centras numato specialiai kultūros sostinei sukurti keturis kertinius modernius, tarpdisciplininio meno renginius, istorinių įvykių menines interpretacijas, kurių įgyvendinimui bus pasitelkiamos gausios profesionalių atlikėjų, menininkų, technikų pajėgos veikiančios išmaniųjų technologijų apsuptyje. Pagrindinius keturis masinius renginius per visų metų vyksmą ketinama apjungti kuriant vientisą pasakojimą, kurio pagrindiniai simboliniai veikėjai: miestas ir, jei galima taip pasakyti, jo globėja – Saulė. Pasakojimui plėtoti pasitelkiami visiems gerai atpažįstami ir mūsų miestui, jo istorijai, reikšmingi vizualūs Šiaulių miesto herbo simboliai. Šiais simboliais – Apvaizdos akis, lokys, jautis, kunigaikščio karūna – kaip kertiniais pasakojimo akcentais bus remiamasi kuriant pasakojimą apimantį reikšmingiausius miestui praeities įvykius, dabartį ir, žinoma, siekius ateičiai. Planuojama, kad metų ratas prasidės jau sausio–vasario mėn. miegančio lokio budinimu. Su kylančia aušra Prisikėlimo a. suspindės pirmasis įžanginis miesto istorijos pasakojimas, kuris palies ne vieną mieste esantį statinį su 3D pasakojimu, šviesomis ir garsu. Saugantis jautis su kylančia saule akcentuos miesto stiprybę ir nukels į gegužės–birželio mėn. pasirodymą ant vandens (Talkšos ežeras) su šokio, muzikos, akrobatikos elementais. Kunigaikščio karūna, Saulė zenite, vyks rugsėjo mėn. per Šiaulių miesto gimtadienį ir užkurs kaitros mūsų nukelsiantį į reikšmingą Saulės žemei įvykę, 1236 m. Saulės mūšį. Šiuolaikinėmis technologinėmis priemonėmis: lazeriais, šviesomis, Led ekranais, muzikiniu, teatrinio atlikimu bus kuriamos įspūdingos mūšio scenos. Planuojama, kad pasirodymas vyks Šiaulių centrinio parko estradoje. Tamsusis paros metas, kai stebima Saulės laida, tačiau tai ne pabaiga, apvaizdos akis pasakos ateities viziją. Gruodžio mėn. pilnas stebuklą ir vilties, kuris neatsiejamas nuo Kalėdinio laikotarpio, tad pasitelkiant šiuolaikines moderniąsias priemones keliausime tikėjimo ateitimi link.

Numatoma ir daugiau naujų kūrybinių minčių įgyvendinimo, kurios orientuotos ir į skulptūrų parko kūrimą, per menines iniciatyvas, bendravimą ir bendradarbiavimą vystant tvarumo temą. Dažnai kalbama apie tai, kas kurs išliekamąją vertę, tad populiariai parašytą Šiaulių miesto istorija – medžiaga ateičiai – viena iš galimų paliko formų. Maži daigeliai besiformuojančių naujų jaunimo iniciatyvų, įstaigų festivalių ar renginių taip pat gali tapti ilgalaikės perspektyvos kultūros vyksmo projektais atnaujinančiais esamą kultūros bazę.

Kultūros sostinės programa bus skirta plačiajai auditorijai, užtikrinant įtrauktį ir išitraukimą. Iniciatyvoms įgyvendinti bus siekiama bendradarbiavimo ne tik su vietos, kultūros, meno, švietimo ir kt. įstaigomis, bendruomenėmis, menininkais, verslo atstovais, bet ir su iš Šiaulių miesto kilusiais kūrėjais, asmenybėmis.

Šiaulių, kaip Lietuvos kultūros sostinės, kelionė – transformuojanti patirtis, kuri sustiprins miesto kultūrinį gyvenimą, pagerins įvaizdį, paskatins turizmo, o tuo pačiu ir ekonominę bei socialinę plėtrą. Gyventojai didžiuosis savo miestu, matydami, kaip jis virsta gyva ir potencialo kupina kultūros sostine.

Kultūros sostinės projektu siekiama atskleisti Šiaulių tapatybę, sutelkti kultūros bendruomenę, atskleisti Šiaulių kultūrą Lietuvai ir pasauliui.

Kultūros sostinės projekto imtys:

- * paskatinti jaunus kūrėjus – bus rengiami atviri kvietimai siūlyti idėjas bei jas įgyvendinti;
- * suaktyvinti tarpinstitucinį (tarp *kultūros įstaigų, švietimo, sporto*), bendruomenių, jaunimo, kūrėjų bendradarbiavimą – didieji renginiai reikalaus įvairių miesto įstaigų ir bendruomenių apsijungimo bendram tikslui;
- * skatinti tampresnį kultūros ir verslo bendradarbiavimą;
- * išplėsti renginių lokaciją, kultūrinius renginius organizuoti netradicinėse, netikėtose erdvėse;
- * skatinti naujausių technologijų naudojimą renginiuose, supažindinti šiauliečius su įvairiomis šiuolaikinio meno formomis;
- * formuoti miesto įvaizdį bei didinti šiauliečių pasididžiavimą savo miestu.

Numatoma, kad siekiant įgyvendinti Kultūros sostinės projekto iniciatyvas iš miesto biudžeto būtinas svarus prisidėjimas užtikrinant savo kaip miesto didmiesčio poziciją. Skaičiuojant galimų meninių iniciatyvų, techninės bazės, viešinimo ir reklamos kaštus lentelėje pateikiama preliminarinė sąmata – 700000,00 Eur.

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Suma, Eur
1.	Honorarai atlikėjams, režisieriams, renginių vedėjams, kompozitoriams, dailininko paslaugos, meninių programų, scenografijos, aranžuočių sukūrimo paslaugos ir pan.	287000,00
2.	Papildomos scenos įrangos, garso, šviesų, lazerių, LED ekranų, projektorių ir pan. nuomos ir aptarnavimo paslaugos	230000,00
3.	Įvaizdžio sukūrimas, reklaminės medžiagos gamyba, viešinimo paslaugos (plakatų, brošiūrų, tentų spausdinimas, reklaminio klipo gamyba ir transliavimas per televiziją, lauko ekranus, reklama miesto stenduose, reklama ant autobusų, oro uostuose ir pan.), reklaminė atributika	150000,00
4.	Mokesčiai LATGA, AGATA, renginių draudimas	8000,00
5.	Apsaugos, apgyvendinimo, maitinimo, transporto nuomos paslaugos	25000,00
Viso:		700000,00

Bendra viso projekto vertė susidės iš specialaus miesto prisidėjimo naujoms Kultūros sostinės veiklos įgyvendinti, esamų tikslinių projektų rėmimo programų, reprezentacinių renginių sąrašo, įstaigoms skirtų lėšų miesto renginių organizavimui, rėmėjų lėšų.

Projekto įgyvendinimas prasidės dar 2025 m. Vyks paruošiamieji darbai didiesiems renginiams (galutinių koncepcijų išgryninimas, libreto, scenarijaus, muzikinių takelių kūrimo darbai), bus kuriamas įvaizdis, internetinė svetainė, numatomas Šiauliai – Lietuvos kultūros sostinė pristatymas įvairiose turizmo ir kultūros mugėse Lietuvoje, Latvijoje.

Šiaulių kultūros centras, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus, Šiaulių miesto kultūros įtaigų ir bendruomenės vardu teikia raštą Šiaulių miesto savivaldybės tarybai su prašymu pritarti paraiškos „Šiauliai – Lietuvos kultūros sostinė“ teikimui Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijai bei užtikrinti papildomą finansavimą laimėjimo atveju.

Direktorė

Deimantė Bačiulė

Renginių organizavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja Edita Smindriūnaitė, tel. +370 656 13 886, el. p. edita.smindriunaite@siauliukc.lt